

Załącznik do Uchwały Nr XXX/269/2020
Rady Gminy Komorniki
z dnia 26 listopada 2020r.

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
„Rodzina wolna od przemocy”
na lata 2021 – 2025**

Spis treści

1. Wprowadzenie
2. Podstawy prawne opracowania Programu
3. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie
4. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Komorniki
5. Założenia, cele, działania, sposoby i czas realizacji Programu
6. Adresaci Programu
7. Realizatorzy i partnerzy Programu
8. Źródło finansowania Programu
9. Monitorowanie występowania zjawiska przemocy w rodzinie
10. Podsumowanie

1. Wprowadzenie

Rodzina wolna od przemocy kojarzy się ze spokojem, harmonią i przede wszystkim z poczuciem bezpieczeństwa. Nierzadko zdarza się jednak, iż jest miejscem przepełnionym bólem, cierpieniem, a także paraliżującym strachem przed osobą, która jest nam najbliższa. Widoczny jest więc pogłębiający się kryzys rodziny, który często wymaga ingerencji w jej system osób z zewnątrz, w tym instytucji.

Bezpieczny dom jest podstawą zdrowia wszystkich członków rodziny, a przede wszystkim podstawą prawidłowego rozwoju dzieci. Dzięki właściwym, nasyconym miłością, akceptacją, tolerancją i zrozumieniem relacjom rodzinnym stają się one niezależnymi, dorosłymi obywatelami, współtworzącymi społeczeństwo. Budowanie bezpieczeństwa w rodzinie wymaga z jednej strony stworzenia łatwo dostępnego systemu wsparcia ze strony władz publicznych, instytucji i indywidualnych osób w kwestiach rozwijania zdrowych relacji rodzinnych i przeciwdziałania przemocy, a z drugiej strony propagowania i rozpowszechniania wiedzy na temat zjawiska przemocy i sposobach radzenia sobie z tym problemem.

Polski system przeciwdziałania przemocy w rodzinie określa Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2020, poz.218).

Ustawodawca w art. 6 ust. 2 oraz art. 9 wspomnianej ustawy wyznaczył gminom zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy rodzinie. Stosownie do jej zapisów zadaniem gminy jest tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w ramach którego funkcjonuje zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, integrujący i koordynujący działalność na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Komorniki został powołany na mocy Uchwały Nr IX/69/2011 Rady Gminy Komorniki z dnia 26 maja 2011 r.

Ustawodawca zobowiązał również gminy do opracowania i realizacji programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. W związku z tym, że realizacja poprzedniego programu dobiega końca wraz z końcem 2020r., priorytetowym zadaniem stało się opracowanie nowego.

Celem nadrzędnym Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie „Rodzina wolna od przemocy” na lata 2021 – 2025, jest budowanie Gminnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - lokalnej koalicji na rzecz systemowej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, w oparciu o ścisłą współpracę służb i instytucji działających w tym obszarze problemowym na terenie gminy Komorniki.

Opracowanie Programu powierzono Gminnemu Zespołowi Interdyscyplinarnemu do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Niniejszy Program wpisuje się w realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Komorniki na lata 2021 – 2030.

2. Podstawy prawne opracowania Programu

Podstawą podejmowanych w ramach Programu działań realizowanych we współpracy pomiędzy organizacjami i instytucjami są następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 29.07.2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 218;
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” – Dz. U. 2011 nr 209, poz. 1245;
- Ustawa z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej – tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876;
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji – tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 360 ze zm.;
- Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2013-2020
- Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej- Seria traktatów Rady Europy – Nr 210, Sztambuł, 11.05.2011r. - ratyfikowana przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej 06.02.2015 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 961).

3. Zdefiniowanie i charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie

Przemoc wg Światowej Organizacji Zdrowia to: *celowe użycie siły fizycznej, zagrażające lub rzeczywiste, przeciwko sobie, komuś innemu lub przeciwko grupie lub społeczności, co powoduje lub jest prawdopodobne, że spowoduje zranienie, fizyczne uszkodzenie, śmierć, ból psychologiczny, zaburzenia w rozwoju lub deprivację.*

W Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej **przemoc wobec kobiet i przemoc domową definiuje** się następująco:

„przemoc wobec kobiet”- *rozumiana jest jako naruszenie praw człowieka i jako forma dyskryminacji kobiet oznacza wszelkie akty przemocy uwarunkowanej płcią, które prowadzą lub mogą prowadzić do krzywdy fizycznej, seksualnej, psychicznej lub ekonomicznej bądź do cierpienia kobiet, w tym groźby takich aktów, przymus lub samowolne pozbawienie wolności w życiu publicznym lub prywatnym;*

„przemoc domowa”- *oznacza wszelkie akty przemocy fizycznej, seksualnej, psychicznej lub ekonomicznej w rodzinie lub w domu albo między byłymi lub obecnymi małżonkami bądź partnerami, bez względu na to, czy sprawca dzieli lub dzielił to samo miejsce zamieszkania ofiar.*

Przemoc w rodzinie, według definicji obowiązującej w Polsce, zawartej w Ustawie z dnia 29.07.2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, oznacza *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członka rodziny lub także innej osoby wspólnie zamieszkującej lub gospodarującej; w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.*

Przemoc w rodzinie, jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak i poważne, długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym, jako konsekwencje przemocy doświadczanej w dzieciństwie.

Definicja ta jest rozszerzeniem definicji psychologicznej, którą posługiwano się do czasu uchwalenia wskazanej Ustawy, która przemocą w rodzinie nazywała „zamierzone działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę siły lub władzy jednego z członków rodziny przeciwko pozostałym, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody”.

Nie ulega żadnej wątpliwości, iż przemoc domowa jest kategorią zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej, jednakże zarazem trudnych do ujawnienia. W społeczeństwie istnieje nadal przeświadczenie, że przemoc jest kojarzona głównie z brutalną agresją w wymiarze fizycznym, która bezpośrednio pozostawia naoczne ślady doznanych aktów przemocy. Jednakże nierzadko zdarza się, że przemoc domowa przybiera mniej obrazowe i „spektakularne” formy, ponieważ nie pozostawia ran na ciele, lecz otwarte rany na duszy. W związku z powyższym często postrzegana jest przez osoby postronne, nieorientujące się w powyższej tematyce, jako małoistotna, bezpodstawna i nieuzasadniona. W konsekwencji czego jest bardzo często minimalizowana i lekceważona. Nadal wiele osób ma problem z rozpoznaniem i zdefiniowaniem pojęcia przemocy w rodzinie. Często zastanawia się, czy to już jest przemoc, czy tylko wewnętrzne konflikty rodzinne, które każda rodzina musi samodzielnie rozwiązać i nikt z zewnątrz nie powinien ingerować w sferę jej prywatności

Przemoc w rodzinie ma różne oblicza, dzieli się ją na następujące kategorie:

- **przemoc fizyczna** - naruszanie nietykalności fizycznej; zachowania powodujące uszkodzenie ciała lub niosące takie ryzyko, np. bicie, popychanie, szarpanie, kopanie, duszenie policzkowanie;
- **przemoc psychiczna** - naruszenie godności osobistej; zawiera przymus i groźby, np. obrażanie, wyzywanie, wyśmiewanie, szydzenie, okazywanie braku szacunku, poniżanie w obecności innych osób, kontrolowanie i ograniczanie kontaktu z bliskimi, poddawanie stałej krytyce;

- **przemoc seksualna** - naruszenie intymności; zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowanie aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić, np. wymuszanie pożycia seksualnego, obmacywanie, gwałt, wymuszanie nieakceptowanych zachowań seksualnych;
- **przemoc ekonomiczna** - pozbawianie środków lub stwarzanie warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby, np. niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów;
- **zaniedbanie** - stosują ją najczęściej osoby dorosłe wobec dzieci i osób starszych. Jest to niezaspokajanie ich podstawowych potrzeb emocjonalnych i fizycznych, w przypadku odrzucenia emocjonalnego dziecka, braku zainteresowania jego rozwojem, sytuacją życiową, problemami, a także stanem zdrowia i higieną.

Repertuar takich patologicznych zachowań może być najrozmaitszy i najbardziej wymyślny, często wykraczający poza zdrowy rozsądek. Zdarza się, że osoba stosująca przemoc w rodzinie łączy równocześnie różne przejawy zachowań przemocowych.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje:

- **intencjonalność** - działanie sprawcy jest zamierzone i ma na celu kontrolowanie, podporządkowanie ofiary, sprawianie jej bólu i cierpienia;
- **dysproporcja sił** - sprawca ma przewagę (fizyczną/emocjonalną/intelektualną, ekonomiczną i/lub społeczną) nad ofiarą;
- **naruszenie praw i dóbr osobistych** - sprawca wykorzystując swoją przewagę narusza podstawowe prawa osoby krzywdzonej, np. prawo do nietykalności osobistej, cielesnej, godności.

Prawdopodobieństwo wystąpienia przemocy w rodzinie jest uwarunkowane wieloma czynnikami. Najważniejsze z nich to:

- **normy społeczne i kulturowe** - w wielu środowiskach wciąż istnieje silne przekonanie o prawie rodziców do dominacji nad dziećmi, dominacji mężczyzn nad kobietami; nadal utrwalany jest wzorzec mężczyzny silnego i przebojowego, mężczyzna ma być zdobywcą, a kobieta powinna być mu uległą; istnieje przyzwolenie na stosowanie kar cielesnych wobec dzieci; istotną siłę posiadają również normy związane z prywatnością rodziny – „brudy należy prać we własnym domu”, „nie mów nikomu co dzieje się w domu”, „w sprawy rodzinne nie należy się wtrącać”;
- **status ekonomiczny** – stres związany ze zbyt niskimi zarobkami, czy zagrożenie utratą pracy;
- **alkoholizm** – nadmierne spożywanie alkoholu; alkohol ogranicza możliwość kontroli własnego zachowania, zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem, powoduje zaburzenia percepcji i oceny rzeczywistości;
- **dziedziczenie wzorca przemocy** – bycie ofiarą lub świadkiem przemocy w dzieciństwie zwiększa prawdopodobieństwo stosowania przemocy w życiu dorosłym;
- **osobowość osoby doznającej przemocy** – brak zdolności jednostki do przystosowania się do zmieniających się warunków środowiskowych i utrzymywania optymalnego poziomu funkcjonowania psychospołecznego; jej przejawem są następujące cechy: przekonanie jednostki, że jest poza społecznością, nie jest jej częścią, lęk przed niepowodzeniami, pesymistyczna wizja przyszłości, brak wiary we własne możliwości, przekonanie, że nie ma na nic wpływu, że wszystko zależy od warunków zewnętrznych, poczucie osamotnienia, rezygnacja, zobojętnienie, nieśmiałość w kontaktach z innymi, sztuczność, nieszczerłość;
- **osobowość sprawcy** - chęć dominacji, wrodzona lub nabyta skłonność do agresji, nieufność, zazdrość, brak empatii, niska wrażliwość, niskie poczucie własnej wartości, obawa przed odrzuceniem i utratą rodziny.

4. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Komorniki

Niełatwym zadaniem jest określenie skali zjawiska przemocy w rodzinie występującej na terenie gminy Komorniki, gdyż prowadzone statystyki przez służby i instytucje, ujawniają tylko jej część. W rzeczywistości liczba osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc w rodzinie pozostaje tzw. ciemną liczbą. Należy domyślać się, że jest ona po częstokroć większa od ujawnionej.

Diagnoza związana ze skalą oraz charakterem zjawiska przemocy w rodzinach gminy Komorniki określona została na podstawie dwóch zasadniczych źródeł:

- danych zawartych w procedurze „Niebieskie Karty” dokonanej w latach 2016 – 2019
- badań ankietowych przeprowadzonych w 2020r. na zlecenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Uzależnień, w ramach opracowania dokumentu – Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych

Procedury „Niebieskie Karty” w Komornikach – jako źródło udokumentowanej wiedzy o problemie przemocy w rodzinie.

Dostępny i miarodajnym źródłem dotyczącym występowania przemocy w rodzinie w gminie Komorniki są informacje pochodzące z Niebieskich Kart, które wpływają do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Komorniki.

Dane statystyczne zebrane zostały przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego w wyniku przeprowadzenia analizy wszystkich procedur „Niebieskie Karty”, realizowanych w okresie od 2016r. do 2019r., na bazie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury Niebieskie Karty. Realizację zadania oparto o ilościową i jakościową metodę analizy danych z wykorzystaniem dostępnych materiałów źródłowych, obejmujących teczkę rodzi, dla których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” (zawierających dokumentację formularza „Niebieskie Karty”, protokoły z posiedzeń grup roboczych) oraz coroczne sprawozdania sporządzane przez przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego.

Tabela Nr 1: Podmioty wszczynające procedurę „Niebieskie Karty”

Niebieskie Karty przekazane do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym:	Liczba Niebieskich Kart					
	2016	2017	2018	2019	Ogółem	%
	40	49	38	47	174	
Przekazane przez przedstawicieli OPS	7	7	10	7	31	17,9
Przekazane przez przedstawicieli policji	32	37	25	30	124	71,2
Przekazane przez przedstawicieli oświaty	1	5	3	8	17	9,8
Przekazane przez przedstawicieli GKRPAiU	0	0	0	2	2	1,1
Przekazane przez przedstawicieli ochrony zdrowia	0	0	0	0	0	100,0

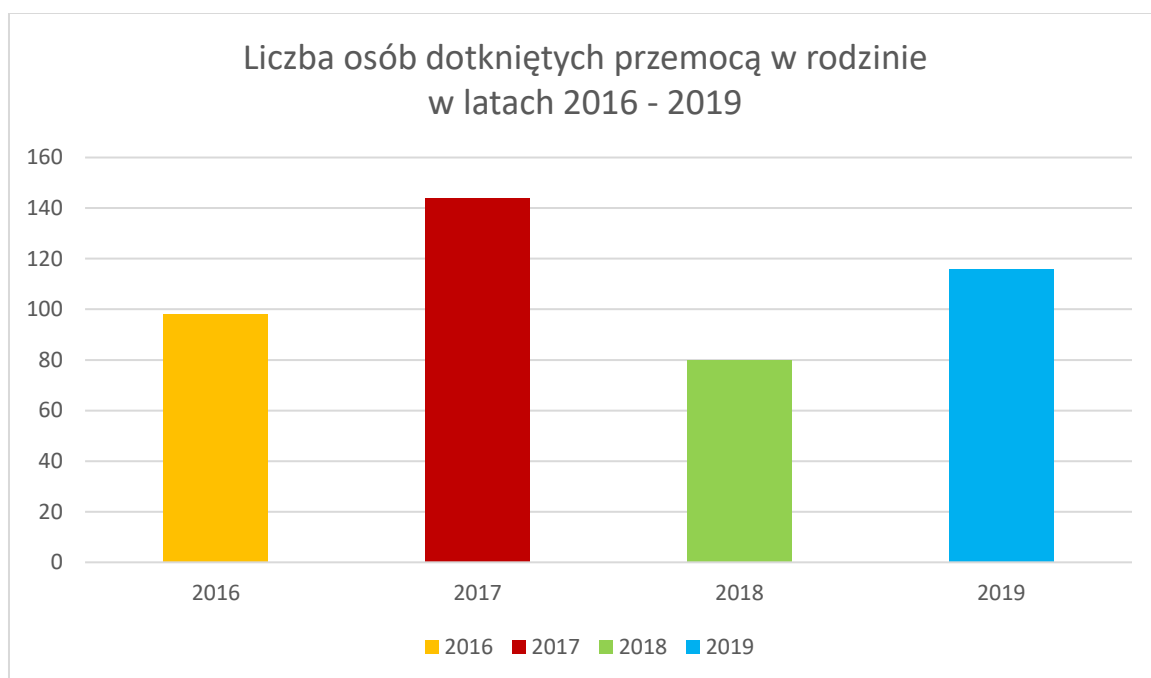
Spośród wszystkich podmiotów uprawnionych do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”, dominują procedury wszczęte przez **policję (71,2%)** oraz **pracowników socjalnych (17%)**. Wzrasta w skali roku odsetek procedur wszczynanych przez podmioty uprawnione – **9,8 %** stanowią procedury wszczęte w wyniku obserwacji dzieci przez **przedstawicieli oświaty**. Stosunkowo niski odsetek procedur wszczętych zostało przez **przedstawicieli GKRPAiU**. Z przedstawionych danych wynika, iż **przedstawiciele ochrony zdrowia** na przestrzeni ostatnich 4 lat nie zdiagnozowali u żadnego pacjenta obrażeń (czy to fizycznych, czy psychicznych/emocjonalnych) związanych z występowaniem przemocy w rodzinie.

Tabela Nr 2: Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”

Przesłanki zakończenia procedury „Niebieskie Karty”	Liczba zakończonych procedur					
	2016	2017	2018	2019	Ogółem	%
Ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	19	32	15	24	90	52,9
Rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań	26	21	14	19	80	47,1
Ogółem	45	53	29	43	170	100,0

Głównym powodem zakończenia prowadzonych w gminie Komorniki procedur „Niebieskie Karty”, jest „ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy” – dotyczy **52,9%**.

Drugą przesłanką, która implikuje zakończenie procedur - „rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań”, również stanowi wysoki odsetek, bo aż **47,1%**. Wynik ten świadczy o tym, że duża liczba wszczętych procedur jest odzwierciedleniem reakcji służb gminy Komorniki, w sytuacji uzasadnionego podejrzenia występowania przemocy w rodzinie.

Na terenie gminy Komorniki przemoc występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, problemami finansowymi, rozpadem i poważnym kryzysem związku (małżeńskiego, partnerskiego). Z ilości Niebieskich Kart, jakie wpłynęły w latach 2016 – 2019 do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Komorniki wynika, że zjawisko przemocy w rodzinie utrzymuje się na stosunkowo zbliżonym poziomie.

Wyniki badań ankietowych mieszkańców gminy Komorniki na temat świadomości występowania zjawiska przemocy w rodzinie.

Badania miały charakter ankiety internetowej i obejmowały mieszkańców gminy Komorniki, którzy ukończyli osiemnasty rok życia. Respondenci byli informowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie. W badaniu wzięło udział łącznie **352** osoby. **70%** badanych stanowiły **kobiety**, a **30%** mężczyźni.

Zbadano przekonania dotyczące wychowania dzieci. Przedstawiono rodzicom kilka twierdzeń dotyczących wychowywania dzieci i poproszono o ocenę w jakim stopniu się z nimi zgadzają bądź nie.

Większość badanych nie zgadza się ze stwierdzeniem, że **aby prawidłowo wychować dziecko należy od czasu do czasu dawać mu klapsa** (łącznie **89%**). Również łącznie **95%** respondentów nie uważa, że **dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek**. Jednocześnie łącznie **90%** badanych jest zdania, że **bicie dziecka jest oznaką bezradności rodziców oraz, że stosowanie kar fizycznych powinno być zakazane prawem** (łącznie **69%**). Łącznie **96%** badanych nie uważa, że **kary fizyczne hartują dziecko i pozwalają mu lepiej radzić sobie w przyszłości**. **81%** respondentów jest zdania, że **nawet łagodne kary fizyczne są przemocą w rodzinie**. Powyższe wartości pozwalają sądzić, że mieszkańcy gminy Komorniki przejawiają pozytywne postawy wychowawcze wobec dzieci.

W ankietach zbadano również rozpowszechnienie przemocy domowej w środowisku lokalnym w gminie.

71% badanych mieszkańców uważa, że w ich miejscowości zjawisko przemocy w rodzinie jest **raczej rzadkie**. **14%** badanych twierdzi nawet, że bardzo rzadkie. Jednakże **14%** respondentów przyznaje, że ich zdaniem zjawisko przemocy w rodzinie na obszarze ich zamieszkania występuje **raczej często**, a **1%** jest zdania, że **bardzo często**.

Łącznie **44%** respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie lub podejrzewają, że tak się dzieje. **56%** badanych odpowiedziało, że nie zna w swoim otoczeniu osób doświadczających przemocy w rodzinie. W badanej grupie mieszkańców **30%** przyznało, że doświadczyło przemocy od członka swojej rodziny. **70%** badanych odpowiedziało, że nie doświadczyli nigdy przemocy od członka swojej rodziny.

50% respondentów deklaruje, że **nigdy nie doświadczyło** przemocy w rodzinie. **20%** odpowiedziało, że doświadcza jej **bardzo rzadko**, a kolejne **15%** - **rzadko**. **11%** badanych przyznało, że **często doświadcza** przemocy w rodzinie, a **4%** - **bardzo często**. Odpowiedzi badanych pozwalają sądzić, że przemoc domowa w ich bezpośrednim otoczeniu jest zjawiskiem zauważalnym, jednakże występującym raczej rzadko.

W dalszej kolejności kwestionariusza badani zostali zapytani o **rodzaj doświadczanej przemocy w środowisku rodzinnym**. **68%** badanych odpowiedziało, że to pytanie ich **nie dotyczy**, co może sugerować, że albo **nie doznają przemocy** domowej albo w jakichś względów nie chcą o niej rozmawiać. **27%** badanych przyznało, że doznają przemocy **psychicznej** (np. zastraszanie, wyzywanie, szantażowanie, niszczenie przedmiotów), a **16%** - przemocy **fizycznej** (np. bicie, kopanie, okaleczanie, duszenie). **8%** respondentów to ofiary przemocy **ekonomicznej** (np. zostają pozbawieni dostępu do pieniędzy), a **3%** - **seksualnej**.

62% badanych respondentów odpowiedziało, że nie byli nigdy świadkiem przemocy w rodzinie. **38%** badanych przyznaje, że znajdowali się już w takiej sytuacji.

Na pytanie, jak badani zareagowaliby w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie, **59%** mieszkańców odpowiedziało, że **stanęłoby w obronie ofiary**, a **24%** - **wezwałoby policję**. **6%** **nie zareagowałoby**, gdyby uznali, że sprawa nie jest poważna, a **5%** badanych **pozostawiłoby sprawę do rozwiązania pomiędzy uczestnikami sprzeczki**. **3%** **nie zareagowałoby w ogóle** twierdząc, że są w takiej sytuacji bezradni.

Zdaniem mieszkańców gminy Komorniki **przyczyn agresji wobec członków rodziny** należy poszukiwać najczęściej w **nieumiejętności radzenia sobie z problemami (81%)**. **66%** badanych uważa, że przyczyną agresji i przemocy w rodzinie jest **stres**, **53%** - **zła sytuacja materialna**, a **37%** - **brak pracy** wśród członków rodziny. Zdaniem **43%** badanych przyczyną agresji wobec członków rodziny może być **choroba psychiczna**. **24%** respondentów uważa, że przyczyną może być **odmienne zdanie członków rodziny**, a **18%** - **brak posłuszeństwa dzieci**.

W dalszej części ankiety badane były przekonania dotyczące przemocy oraz funkcjonujące w społeczności lokalnej mity.

Łącznie **89%** badanych zgadza się ze stwierdzeniem, że **przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol**. Warto pamiętać, że spożywanie alkoholu nasila tendencję do stosowania przemocy,

ale nie jest jej bezpośrednią przyczyną. Oznacza to, że wyleczenie uzależnienia od alkoholu nie pozwala na zakończenie problemu przemocy w rodzinie.

W społeczeństwie nie jest obecne przekonanie, że przemoc zdarza się tylko w tzw. „złych domach” – łącznie **96% mieszkańców gminy Komorniki nie jest skłonny myśleć schematycznie o przemocy w rodzinie**. Również łącznie **96%** respondentów zgadza się ze stwierdzeniem, że **ofiara przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna**.

Poniższe wartości wskazują na relatywnie bardzo wysoką świadomość badanych mieszkańców na temat specyfiki przemocy. Poniższe wartości dotyczą łącznych odpowiedzi: raczej nieprawdziwe i zdecydowanie nieprawdziwe:

- „Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać” – **98%**;
- „Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary” – **99%**;
- „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych” – **97%**;
- „Gdyby ofiara naprawdę cierpiała, odeszłaby od sprawcy” – **90%**;
- „Nie ma czegoś takiego, jak gwałt w małżeństwie” - **98%**

Następnie przedstawiliśmy respondentom kilka twierdzeń i poprosiliśmy o określenie jak często, według nich zdarzają się opisane sytuacje. Zdaniem **37%** badanych **czasami zdarza się, że policja nie podejmie interwencji pomimo zgłoszenia**, również **46%** badanych uważa, że **czasami zdarza się umarzenie sprawy przez prokuraturę**. **41%** respondentów jest zdania, że **bardzo często podczas przesłuchiwania poszkodowanych występują złe warunki i procedury**, a **54%** ocenia, że **bardzo często występuje orzekanie zbyt łagodnych wyroków**. Zdaniem **73%** badanych osób **dochodzenie i postępowanie sądowe bywa bardzo często długotrwałe**. Według **54%** badanych mieszkańców **bardzo często zdarza się, że osoba zgłaszająca sytuację przemocy wycofuje swoje zgłoszenie**.

Ostatnie pytanie w ankiecie dotyczyło opinii badanych na temat **możliwych rozwiązań ograniczających przemoc w rodzinie**. Z największą przychylnością respondentów spotkały się kolejno propozycje:

- Edukacja społeczeństwa - **79%**;
- Zaostrzenie kar dla sprawców przemocy w rodzinie - **74%**;

- Zwiększenie niezależności finansowej kobiet - **41%**;

- Poprawa sytuacji materialnej rodzin - **34%**.

Mając na względzie wiele kampanii społecznych podwyższających świadomość o zasięgu krajowych i lokalnym, przemoc nadal postrzegana jest, jako temat tabu, który nie powinien być ujawniany. Dlatego też należy mieć świadomość, że nie ma możliwości oszacowania prawdziwej skali zjawiska.

5. Założenia, cele, działania, sposoby i czas realizacji Programu

Program „Rodzina wolna od przemocy” promuje ideę zdrowo funkcjonującej rodziny. Zmierza do przeciwdziałania dysfunkcji rodziny i poprawy jakości życia rodzin gminy Komorniki, poprzez rozwój ich aktywności własnej w procesie przeciwstawiania się i uwalniania od przemocy.

Istotą programu jest interweniowanie w przypadkach ujawnienia przemocy w rodzinie- przemocy fizycznej, emocjonalnej, ekonomicznej, czy seksualnej. Podstawą skutecznej interwencji jest wnikliwe zdiagnozowanie sytuacji rodziny i poszukiwanie dróg wsparcia dla jej członków, zarówno w rodzinie jak i w ramach interdyscyplinarnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ze szczególnym naciskiem na aktywizowanie i edukowanie członków rodziny. Tak więc wobec rodzin dotkniętych przemocą równolegle do działań diagnostyczno- interwencyjnych podejmujemy działania edukacyjno- profilaktyczne, a także terapeutyczne. Przydatne w tym zakresie jest integrowanie wysiłków poszczególnych służb społecznych i koordynowanie ich działań.

Na podstawie przeprowadzonej analizy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Komorniki, zostały opracowany cel główny i cele szczegółowe Programu. Poszczególnym celom szczegółowym przypisano działania, które będą na bieżąco realizowane na przestrzeni lat 2021 – 2025.

Cel główny

Skuteczna pomoc rodzinie dotkniętej przemocą - zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinach zamieszkujących gminę Komorniki.

Cele szczegółowe

1. Kontynuowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy.
2. Kontynuowanie działań mających celu udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy
3. Kontynuowanie działań mających celu udzielanie pomocy wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie.
5. Rozwijanie kompetencji osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Tabela Nr 3: Cele, działania, sposoby i wskaźniki realizacji Programu

Nr działania	Rodzaj działań	Sposób realizacji	Wskaźniki realizacji
Cel szczegółowy nr 1: Kontynuowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy			
1.1	Diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie gminy Komorniki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gromadzenie danych i sporządzanie statystyk 2. Analiza wywiadów środowiskowych pod kątem informacji o przemocy 3. Badanie skuteczności pomocy udzielonej ofiarom przemocy 4. Przeprowadzenie badań ankietowych mieszkańców gminy w aspekcie przemocy 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba sporządzonych sprawozdań 2. Liczba wywiadów środowiskowych, w których ujawniono przemoc 3. Liczba osób: <ul style="list-style-type: none"> - dzieci objętych pomocą i monitoringiem na terenie placówek oświatowych - korzystających z poradnictwa - uczestniczących w programach terapeutycznych - korzystających z Punktu Pomocy Psychologicznej dla Ofiar Przemocy w Rodzinie - którym udzielono schronienia - opuszczających mieszkanie z powodu stosowania przemocy 4. Liczba przeprowadzonych badań ankietowych
1.2	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy na temat zjawiska przemocy w rodzinie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie materiałów informacyjnych i umieszczanie ich na stronie internetowej Urzędu Gminy i OPS oraz w miejscach ogólnie dostępnych 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba materiałów informacyjnych 2. Liczba zamieszczonych, opracowanych artykułów i apeli

		<ol style="list-style-type: none"> 2. Zamieszczanie opracowanych artykułów i apeli przez specjalistów zatrudnionych w gminie 3. Zamieszczanie publikacji i materiałów w prasie lokalnej i na stronie internetowej Urzędu Gminy, OPS proponowanych przez organizacje pozarządowe (Niebieska Linia, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę) 4. Zakup publikacji do biblioteki publicznej z zakresu problematyki przemocy w rodzinie 5. Nawiązanie współpracy z Centrum Integracji Społecznej (CIS) w zakresie edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie wobec zagrożonych wykluczeniem społecznym 6. Zorganizowanie konferencji dotyczącej zjawiska przemocy 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Liczba zamieszczonych publikacji i materiałów 4. Liczba zakupionych publikacji 5. Liczba przeprowadzonych spotkań z uczestnikami CIS 6. Liczba zorganizowanych konferencji
1.3	Prowadzenie edukacji dzieci i młodzieży z zakresu rozwiązywania sytuacji konfliktowych bez użycia przemocy, radzenia sobie z agresją i stresem	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja programów, warsztatów, zajęć profilaktycznych, 2. Podjęcie współpracy z Policją w zakresie działań prewencyjnych 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba zrealizowanych programów, warsztatów, zajęć profilaktycznych 2. Liczba spotkań z funkcjonariuszami policji
1.4	Prowadzenie edukacji służącej wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie indywidualnych porad i konsultacji 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba udzielonych porad, konsultacji

Cel szczegółowy nr 2: Kontynuowanie działań mających celu udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy

2.1	Usprawnianie pracy podmiotów udzielających pomocy osobom doznającym przemocy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cykliczne spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 2. Praca w ramach spotkań Grup Roboczych 3. Współpraca z instytucjami spoza gminy Komorniki w ramach realizowania wspólnej procedury „Niebieskie Karty” 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba: <ul style="list-style-type: none"> - posiedzeń Zespołu - rodzin objętych pomocą Zespołu - osób objętych pomocą Zespołu 2. Liczba: <ul style="list-style-type: none"> - utworzonych Grup Roboczych - posiedzeń Grup Roboczych - rodzin objętych pomocą Grup Roboczych (w tym liczba dzieci) 3. Liczba instytucji
2.2	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie osób doznających przemocy w rodzinie i świadków przemocy – poradnictwo i edukacja 2. Rozmowy diagnostyczne, wspierające i edukacyjne z osobami zagrożonymi przemocą i doznającymi przemocy w ramach pracy Punktu Pomocy Ofiarom Psychologicznej dla Ofiar Przemocy w Rodzinie 3. Skierowanie do całodobowego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy 4. Zabezpieczenie dziecka w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą 5. Wnioskowanie do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację małoletniego dziecka 6. Pomoc w poprawie sytuacji ekonomiczno – społecznej 7. Utworzenie grupy wsparcia dla osób doznających przemocy 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba: <ul style="list-style-type: none"> - osób, którym udzielono wsparcia - wypełnionych formularzy ”Niebieskie Karty – C” 2. Liczba przeprowadzonych rozmów 3. Liczba osób, które skorzystały z miejsc w ośrodkach wsparcia 4. Liczba zabezpieczonych dzieci 5. Liczba złożonych wniosków 6. Liczba rodzin, którym udzielono pomocy finansowej i rzeczowej 7. Liczba spotkań grupy wsparcia

2.3	Monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cykliczne wizyty w miejscu zamieszkania 2. Cykliczne rozmowy telefoniczne z członkami rodzin 3. Dokumentowanie podejmowanych działań 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba wizyt w środowisku 2. Liczba rozmów 3. Liczba sporządzonych notatek urzędowych
<p>Cel szczegółowy nr 3: Kontynuowanie działań mających celu udzielanie pomocy wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie</p>			
3.1	Interweniowanie oraz reagowanie na stosowanie przemocy w rodzinie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeprowadzanie interwencji w miejscu zamieszkania rodziny 2. Przyjęcie zgłoszenia o podejrzeniu występowania przemocy w rodzinie 3. Zatrzymanie osoby stosującej przemoc 4. Umieszczenie osoby stosującej przemoc w Ośrodku dla Osób Nietrzeźwych (ODON) 5. Zobowiązanie do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania 6. Wydanie zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia 7. Wydanie zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy 8. Motywowanie i/lub kierowanie do wzięcia udziału w programie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych 9. Zgłaszanie do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Uzależnień (GKRPAiU) w celu objęcia procedurą zobowiązania do leczenia odwykowego 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba przeprowadzonych interwencji 2. Liczba wypełnionych formularzy "Niebieskie Karty – A" 3. Liczba zatrzymanych osób 4. Liczba dowożonych osób do ODON 5. Liczba wydanych postanowień 6. Liczba wydanych zobowiązań 7. Liczba wydanych zakazów 8. Liczba skierowanych osób 9. Liczba pism urzędowych

3.2	Edukowanie w zakresie konsekwencji stosowania przemocy oraz możliwości uzyskania pomocy	1. Rozmowy z osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy w rodzinie w ramach pracy Grup Roboczych w raz z wypełnieniem formularza "Niebieskie Karty – D"	1. Liczba: - przeprowadzonych rozmów - wypełnionych formularzy "Niebieskie Karty – D"
Cel szczegółowy nr 4: Rozwijanie kompetencji osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie			
4.1	Podnoszenie poziomu wiedzy i rozwijanie umiejętności osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1. Organizacja szkoleń i warsztatów 2. Udział w szkoleniach, warsztatach i konferencjach	1. Liczba szkoleń i warsztatów 2. Liczba: - szkoleń, warsztatów i konferencji - liczba uczestników

6. Adresaci Programu

- mieszkańcy gminy Komorniki, w tym osoby zagrożone przemocą w rodzinie;
- rodziny przeżywające kryzys w związku z ujawnieniem faktu przemocy- osoby, które zostały dotknięte przemocą w rodzinie;
- osoby, które stosują przemoc w rodzinie;
- rodziny z problemem alkoholowym;
- rodziny z problemem rozwodowym (konflikt między rodzicami w zakresie sprawowania opieki nad dzieckiem);
- świadkowie przemocy w rodzinie;
- kadra zawodowa, która wykonuje zadania w zakresie ograniczania, przeciwdziałania i minimalizowania skutków przemocy w rodzinie.

7. Realizatorzy i partnerzy programu

Filarami gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie są podmioty działające na terenie gminy Komorniki, które będą realizowały poszczególne działania.

■ Ośrodek Pomocy Społecznej w Komornikach

- Pracownicy socjalni/koordynatorzy Grup Roboczych/Gminnych Zespołów Interwencji Kryzysowej
- Psycholog
- Asystent rodziny

Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS), jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej na szczeblu gminy jest nadrzędną instytucją, która realizuje zadania ukierunkowane na przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie. OPS koordynuje wszelkie działania w zakresie profilaktyki, interwencji oraz integracji działań w obszarze przemocy w rodzinie. Przedstawiciele OPS są osobami pierwszego kontaktu, bezpośrednio zajmującymi się udzieleniem pomocy mieszkańcom gminy Komorniki. Ponadto pracownicy OPS koordynują pracę Grup Roboczych powołanych w ramach procedury „Niebieskie Karty”. Psycholog bierze udział w każdym spotkaniu Grupy Roboczej – czuwa nad procesem diagnozy sytuacji rodzinnej. Asystent rodziny współpracujący z rodziną dotkniętą przemocą udziela jej członkom niezbędnego wsparcia, edukuje oraz towarzyszy w sytuacjach kryzysowych.

Na OPS spoczywa obowiązek obsługi organizacyjno – technicznej Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

■ Policja

- Ogniwu Prewencji, a w nim Zespół Patrolowo- Interwencyjny, Zespół Dzielnicowych, Zespół Profilaktyki i Wykroczeń
- Ogniwu Kryminalne

W przypadku tzw. „gorącej przemocy” niebagatelne znaczenie posiadają działania podejmowane przez służby mundurowe. Poszczególne zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie wykonują odpowiednie komórki Policji. Policja realizuje nie tylko działania prewencyjne ale również odpowiedzialna jest za przeprowadzanie interwencji w miejscu zamieszkania. Funkcjonariusze Policji przyjmują również zawiadomienia o

przestępstwach, prowadzą postępowania przygotowawcze oraz wszczynają procedurę „Niebieskie Karty”. Szczególna rola przypada tu dzielnicowym, którzy monitorują sytuację rodzin dotkniętych przemocą wewnątrzrodzinną, przeprowadzają rozmowy profilaktyczno - ostrzegawcze.

■ **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Uzależnień**

- Koordynator działań GKRPAiU
- Punkt Pomocy Psychologicznej dla Ofiar Przemocy w Rodzinie (psycholog)
- Punkt Informacyjno - Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin (instruktor terapii uzależnień)

Problem przemocy w rodzinie często współlistnieje z problemem alkoholowym. W związku z powyższym w pomoc tymże rodzinom zaangażowana jest Gminna Komisja Rozwiązywania problemów Alkoholowych. W ramach struktury Komisji działa Punkt Pomocy Psychologicznej dla Ofiar Przemocy. Komórka ta prowadzi poradnictwo dla osób doznających przemocy w rodzinie w zakresie pomocy psychologicznej, interwencji kryzysowej, wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych. Ponadto powołany jest również Punkt Konsultacyjno – Informacyjny, gdzie zatrudniony jest instruktor terapii uzależnień.

■ **Placówki oświatowe:**

- Pedagodzy szkolni
- Psycholodzy szkolni
- Wychowawcy
- Nauczyciele

W każdej szkole na terenie gminy Komorniki zatrudniony jest pedagog i psycholog. Realizowane są szkolne programy profilaktyki, które zawierają zadania ukierunkowane na przeciwdziałanie przemocy. Przedstawiciele placówek oświatowych informują OPS o zdiagnozowanych w ramach swoich kompetencji nieprawidłowościach występujących w rodzinie danego ucznia. Wraz z przedstawicielami OPS rozważają zasadność założenia w rodzinie ‘Niebieskiej Karty’.

■ **Prokuratura Rejonowa**

- Prokurator rejonowy

Prokuratura odpowiedzialna jest za prowadzenie lub nadzorowanie postępowania przygotowawczego w sprawach karnych, sprawowanie funkcji oskarżyciela publicznego przed sądami, wytyczanie powództw w sprawach karnych i cywilnych, składanie wniosków, gromadzenie dowodów, przygotowanie na ich podstawie aktów oskarżenia oraz udział w postępowaniu sądowym.

Prokurator reaguje na doniesienia organów ścigania, jak i na sygnały obywateli.

■ **Zespół Kuratorski**

- Kuratorzy rodzinni i nieletnich
- Kuratorzy ds. karnych

Służby kuratorskie współpracują z sądami rodzinnymi i karnymi oraz podejmują działania interwencyjne wobec rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie.

■ **Gminne Ośrodki Zdrowia**

- Lekarze pierwszego kontaktu
- Pielęgniarki
- Położne

Przedstawiciele ochrony zdrowia mają możliwość zdiagnozowania wśród swoich pacjentów osoby dotknięte przemocą domową. Lekarze mają obowiązek na prośbę osoby dotkniętej przemocą wystawienia zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie.

Przedstawiciele powyższych instytucji tworzą trzon Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i są zarazem koordynatorami działań na rzecz pomocy osobom doświadczającym przemocy w obrębie swojej instytucji.

▪ **Straż Gminna**

Straż Gminna jest ważnym partnerem w systemie wsparcia rodzin uwikłanych w przemoc. Funkcjonariusze Straży asystują pracownikom OPS podczas interwencji i monitoringu w środowiskach zagrożonych dysfunkcjami, udzielają również wsparcia logistycznego

8. Źródło finansowania

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest zadaniem własnym gmin na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Z tego też względu źródłem finansowania zadań „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie” będą:

- środki z budżetu Gminy Komorniki zapisane w budżecie Ośrodka Pomocy Społecznej;
  - środki pozyskiwane z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Uzależnień;
  - środki własne instytucji zaangażowanych w realizację Programu;
- inne zewnętrzne źródła finansowania pozyskiwane w miarę możliwości.

9. Monitorowanie występowania zjawiska przemocy w rodzinie

Monitorowanie Programu będzie prowadził Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który raz w roku, na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów, realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, powinien sporządzić sprawozdanie z jego realizacji z wykorzystaniem proponowanych wskaźników.

Wzór sprawozdania został załączony do niniejszego Programu (Załącznik nr 1).

Program ma charakter otwarty, tzn. dopuszcza się jego rozszerzenie o dodatkowe rozwiązania lub modyfikację zaproponowanych działań stosownie do możliwości i pojawiających się potrzeb

10. Zakończenie

Zjawisko pogłębiania się kryzysu rodziny w związku z występowaniem problemu przemocy domowej, wymaga stworzenia sprawnego systemu pomocy osobom pokrzywdzonym, w oparciu o współpracę różnych służb.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2020, poz.218) nałożyła na gminy obowiązek opracowania i realizacji programu dążącego do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenia skuteczności udzielonej pomocy osobom jej doświadczającym.

Zakłada się, że Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie „Rodzina wolna od przemocy” na lata 2021 – 2025, będzie stanowił kontynuację interdyscyplinarnej strategii działań na rzecz zapobiegania i ograniczania przemocy w rodzinie. Odpowiednio przygotowane i wdrażane działania powinny doprowadzić do rozwiązania kluczowych problemów związanych z przemocą w rodzinie na terenie gminy Komorniki.

Interdyscyplinarny charakter Programu, szerokie spektrum celów i określonych zadań umożliwia dostosowanie podejmowanych działań do lokalnych potrzeb i możliwości.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Komorniki odpowiedzialny jest za inicjowanie zmian systemowych w zakresie podejścia do zjawiska przemocy w rodzinie i rozwiązywania problemów z nim związanych.

Praca Zespołu opiera się na rozwijaniu zasobów osobowych zarówno osób dotkniętych przemocą, sprawców przemocy, jak i profesjonalistów zaangażowanych w działania interwencyjne i pomocowe.

Zależy nam na kształtowaniu środowiska rodzinnego wolnego od przemocy.

Załącznik Nr 1: Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie „Rodzina wolna od przemocy” na lata 2021 – 2025

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2021– 2025
za rok.....

Nr działania	Rodzaj działań	Sposób realizacji	Wskaźniki realizacji
Cel szczegółowy nr 1: Kontynuowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy			
1.1	Diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie gminy Komorniki	1. Liczba sporządzonych sprawozdań 2. Liczba wywiadów środowiskowych, w których ujawniono przemoc 3. Liczba osób: - dzieci objętych pomocą i monitoringiem na terenie placówek oświatowych - korzystających z poradnictwa - uczestniczących w programach terapeutycznych - korzystających z Punktu Pomocy Psychologicznej dla Ofiar Przemocy w Rodzinie - którym udzielono schronienia - opuszczających mieszkanie z powodu stosowania przemocy 4. Liczba przeprowadzonych badań ankietowych	

1.2	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy na temat zjawiska przemocy w rodzinie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba materiałów informacyjnych 2. Liczba zamieszczonych artykułów i apeli 3. Liczba zakupionych publikacji 4. Liczba przeprowadzonych spotkań z uczestnikami CIS 5. Liczba zorganizowanych konferencji 	
1.3	Prowadzenie edukacji dzieci i młodzieży z zakresu rozwiązywania sytuacji konfliktowych bez użycia przemocy, radzenia sobie z agresją i stresem	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba zrealizowanych programów, warsztatów, zajęć profilaktycznych 2. Liczba spotkań z funkcjonariuszami policji 	
1.4	Prowadzenie edukacji służącej wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba udzielonych porad, konsultacji 	
Cel szczegółowy nr 2: Kontynuowanie działań mających celu udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy			
2.1	Usprawnianie pracy podmiotów udzielających pomocy osobom doznającym przemocy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba: <ul style="list-style-type: none"> - posiedzeń Zespołu - rodzin objętych pomocą Zespołu - osób objętych pomocą Zespołu 2. Liczba: <ul style="list-style-type: none"> - utworzonych Grup Roboczych - posiedzeń Grup Roboczych - rodzin objętych pomocą Grup Roboczych (w tym liczba dzieci) 3. Liczba instytucji 	

2.2	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy	1. Liczba: - osób, którym udzielono wsparcia - wypełnionych formularzy "Niebieskie Karty – C" 2. Liczba przeprowadzonych rozmów 3. Liczba osób, które skorzystały z miejsc w ośrodkach wsparcia 4. Liczba zabezpieczonych dzieci 5. Liczba złożonych wniosków 6. Liczba rodzin, którym udzielono pomocy finansowej i rzeczowej 7. Liczba spotkań grupy wsparcia	
2.3	Monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą	1. Liczba wizyt w środowisku 2. Liczba rozmów 3. Liczba sporządzonych notatek urzędowych	
Cel szczegółowy nr 3: Kontynuowanie działań mających celu udzielanie pomocy wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie			
3.1	Interweniowanie oraz reagowanie na stosowanie przemocy w rodzinie	1. Liczba przeprowadzonych interwencji 2. Liczba wypełnionych formularzy "Niebieskie Karty – A" 3. Liczba zatrzymanych osób 4. Liczba dowożonych osób do ODON 5. Liczba wydanych postanowień 6. Liczba wydanych zobowiązań 7. Liczba wydanych zakazów 8. Liczba skierowanych osób 9. Liczba pism urzędowych	

3.2	Edukowanie w zakresie konsekwencji stosowania przemocy oraz możliwości uzyskania pomocy	1. Liczba: - przeprowadzonych rozmów - wypełnionych formularzy "Niebieskie Karty – D"	
Cel szczegółowy nr 4: Rozwijanie kompetencji osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie			
4.1	Podnoszenie poziomu wiedzy i rozwijanie umiejętności osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1. Liczba szkoleń i warsztatów 2. Liczba: - szkoleń, warsztatów i konferencji - liczba uczestników	

*Przewodniczący Rady Gminy Komorniki
mgr Marian Adamski*